

Vyhodnocení připomínek k návrhu tezí zákona o nominacích do dozorčích rad a návrh možností dalšího postupu

Za pracovní skupinu Rekonstrukce státu vypracoval Mgr. Petr Bouda, Frank Bold Society, 11. 6. 2015

Tento text shrnuje pozice ministerstev k základním otázkám vztahujícím se k návrhu věcného záměru. Vedle toho nabízíme naše stručné závěry, jak by šlo tyto otázky řešit. Podle našeho názoru pozice většiny ministerstev umožňuje dále v rámci koalice jednat o minimalistické podobě zákona (či novely několika zákonů), která zajistí základní parametry navrženého řešení. Velká část kritiky návrhu se týkala vágnosti nebo rozporů v předloženém návrhu a neměla by být chápána jako překážka dalšího vyjednávání o podobě možné zákonné úpravy. Jsme přesvědčeni, že ministerstvo financí v rámci vypořádání připomínek může zformulovat a vyjednat takovou variantu řešení zákonné úpravy, na které bude většinová shoda v rámci koalice, zejména v rámci relevantních rezortů.

STANOVISKA REZORTŮ K ZÁKLADNÍM BODŮM NÁVRHU VĚCNÉHO ZÁMĚRU:

1. Stanovisko ministerstev k možnosti řešení problému zákonem nebo novelou několika zákonů:

Celkem 5 z 10 ministerstev (konkrétně MMR, MD, MPSV, MŽP a samotný předkladatel, tedy Ministerstvo financí) **buď výslovně podporuje, anebo alespoň nemá výhrady k variantě úpravy nominačního procesu formou zvláštního zákona.** MZE a ministr bez portfeje uvádí jako možnou variantu řešení novelizací několika zákonů. Celkem **3 ministerstva** (konkrétně MV, MO a MZE) **upřednostňují variantu pouhého nařízení vlády** a dalších podzákonných právních předpisů. Pouze MPO považuje stávající stav za vyhovující a návrh věcného záměru považuje za zcela nadbytečný, nepotřebný a také obsahově nepřijatelný. K tomu uvádíme, že potřebnost nové právní úpravy prokázaly jak zprávy BIS, tak fungování Vládního výboru pro personální nominace a řada dalších analýz.

Závěr: podle našeho názoru je zde prostor pro koaliční vyjednávání, protože většina připomínkových míst se shoduje na potřebě přijetí právní úpravy na úrovni zákona či několika zákonů. Vedle toho by MFin mělo identifikovat oblasti které se upraví prováděcími podzákonnými předpisy.

2. Zřízení Vládního výboru pro personální nominace do orgánů státem vlastněných podniků

Celkem 8 z 10 ministerstev (konkrétně MO, MD, MMR, MF, MPSV, MŽP, MZE a ministr bez portfeje) **souhlasí se zřízením Vládního výboru pro personální nominace, anebo k samotnému zřízení nemá výhrady.** Zbývající 2 ministerstva (MPO, MV) se zřízením výboru podle návrhu věcného záměru nesouhlasí. Ministerstvo vnitra uvádí, že je postačující stávající Vládní výbor pro personální nominace. K tomu podotýkáme, že působnost stávajícího výboru je omezena pouze na členy orgánů dozorčích rad státem vlastněných podniků, zatímco nominace osob do statutárních orgánů (představenstva, ředitelé) do jeho působnosti nespádají.

Závěr: podle našeho názoru lze dosáhnout v rámci vlády shody na nutnosti zřídit zákonem Vládní výbor pro personální nominace s kompetencemi stanovenými v návrhu věcného záměru.

3. Jmenování členů Vládního výboru pro personální nominace

Celkem 5 z 10 ministerstev¹ (konkrétně MF, MMR, MO, MD, MŽP) **nemá k návrhu věcného záměru, podle něhož by byli členové Vládního výboru pro personální nominace jmenováni pouze na návrh**

¹ Do uváděných 10 ministerstev je zahrnuto i Ministerstvo financí coby předkladatel, 8 dalších ministerstev a ministr bez portfeje.

ministra financí, **výhrady**. Zbývá **5 ministerstev** (MPO, MPSV, MZE, MV, ministr bez portfeje) **s tím nesouhlasí**. Např. MPO s návrhem nesouhlasí vůbec a poukazuje na to, že členy výboru by jmenoval pouze ministr financí, což považuje za neslučitelné se snahou o odpolitizování nominačního procesu. **Závěr: doporučujeme, aby členy Vládního výboru pro personální nominace jmenovala vláda a to například na návrh těch ministerstev, která za stát vykonávají práva společníka (akcionáře) či zakladatele.**

4. Zajištění odbornosti členů dozorčích rad (ev. dalších orgánů) státem vlastněných podniků

5 ministerstev z celkových 10 (konkrétně MD, MMR, MŽP, MF, MO) **nemá výhrady k záměru zajistit odbornost členů orgánů státem vlastněných podniků**. Další **4 ministerstva** (MPSV, MZE, MV a ministr bez portfeje) pak **požadují další konkretizaci požadavků kladených na členy orgánů státem vlastněných podniků** (s tímto stanoviskem se shodujeme). MPO se domnívá, že je vyhovující stávající stav.

Závěr: doporučujeme konkretizaci požadavků kladených na členy orgánů státem vlastněných podniků.

5. Poslanci a senátoři nemohou být členy orgánů státem vlastněných podniků

Návrh věcného záměru vylučuje poslance a senátory z okruhu osob, které mohou být nominovány coby zástupci státu do orgánů státem vlastněných podniků. **Proti tomuto řešení neuplatnilo výhrady 8 z celkem 10 ministerstev** (konkrétně MF, MD, MMR, MO, MPSV, MZE, MŽP a ministra bez portfeje). MV s tímto řešením výslovně souhlasí a dává k úvaze rozšíření okruhu takových osob o další politicky činné osoby. MPO k vyloučení poslanců a senátorů z možné nominace do orgánu státem vlastněného podniku výhradu neuplatňuje, návrh věcného záměru však odmítá jako celek.

Závěr: podle našeho názoru lze v tomto bodě dosáhnout poměrně jasné shody na zákazu nominace poslanců a senátorů do orgánů státem vlastněných podniků.

6. Státní vlastnická politika

Co se týká navržené právní úpravy státní vlastnické politiky pro jednotlivé firmy, která má dát „apolitickým“ členům dozorčích rad základní rámec pro výkon vlastnických práv jako zadání ze strany vlastníka (rezortního ministerstva), hlavní problém spatřujeme v tom, že ji návrh věcného záměru nekonkretizuje, byť se jedná o důležitou součást právní úpravy. Celkem **8 z 10 ministerstev** (konkrétně MO, MD, MMR, MF, MPSV, MŽP, MZE a MV) **nemá k návrhu na vytvoření státní vlastnické politiky zásadní výhrady**, z nichž by vyplývala její nepřijatelnost, nepotřebnost či rozpor se zákonem. Zbývající dvě ministerstva (MPO a ministr bez portfeje) jsou zásadně proti jejímu vzniku.²

Závěr: podle našeho názoru je na vytvoření státní vlastnické politiky výrazná shoda, návrh věcného záměru je však třeba konkretizovat. Příkladem dobré praxe je vlastnická politika MZE vůči státnímu podniku Lesy ČR.³

² MPO namítá oslabení role ministerstev při výkonu vlastnických práv a ministr bez portfeje dokonce považuje státní vlastnickou politiku za odporující zákonu č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. Ani jedna z těchto námitek není relevantní.

³ https://www.lesy.cz/o-nas/dokumenty-ke-stazeni/Documents/Koncepce_LCR_2015-2019.pdf